

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Ordin privind pentru aprobarea Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și a Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea și pentru modificarea și abrogarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

<p>1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)</p>	<p><i>Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică</i> prevede, la articolul 18, că operatorul de transport și de sistem (OTS) trebuie să elaboreze o propunere care să conțină clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare (FSE) și clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea (PRE), iar la articolul 5, punctul 4 litera d) că fiecare autoritate de reglementare competentă, în această speță ANRE, aprobă clauzele și condițiile în materie de echilibrare elaborate de OTS în temeiul articolului 18.</p> <p>În plus, <i>Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (reformare)</i> conține prevederi referitoare la responsabilitatea în materie de echilibrare și funcționarea pieței de echilibrare – modul de achiziționare a capacităților de echilibrare.</p>
<p>2. Cadrul național de reglementare</p>	<p>Prevederile referitoare la funcționarea pieței de echilibrare și la decontarea dezechilibrelor sunt cuprinse în <i>Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012</i>, cu modificările și completările ulterioare, în <i>Regulamentul de programare a unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile</i> și în <i>Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare</i>, aprobate cu Ordinul președintelui ANRE nr. 61/2020, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în <i>Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților</i></p>

	<p>responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru, aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 213/2020, cu modificările și completările ulterioare și în Ordinul președintelui ANRE nr. 152/2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispecerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice.</p> <p>De asemenea, în cadrul capitolului 8 din Codul Comercial al Pieței Anglo de Energie aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 25/2004 există prevederi referitoare la cerințele comerciale și la contractul cadru de cumpărare pentru serviciile tehnologice de sistem.</p> <p>În completare, durata intervalul de decontare de 15 minute în România a fost adoptată cu Ordinul președintelui ANRE nr. 63/2020, cu modificările ulterioare.</p> <p>Atribuțiile ANRE în domeniul stabilirii regulilor privind funcționarea pieței de echilibrare rezultă în temeiul art. 5 alin. (1) lit. c) și art. 9 alin. (1) lit. h) ale OUG nr. 33/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, conform căroră ANRE stabilește reglementări tehnice și comerciale pentru operatorii economici din sector, pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului energiei electrice, termice și al gazelor naturale.</p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Proiectul de ordin cuprinde pe de o parte regulile care definesc rolul furnizorilor de servicii de echilibrare și rolul părților responsabile cu echilibrarea în cadrul noului model de piață internă de echilibrare de la nivel european. Acest model asigură o abordare echitabilă, transparentă și nediscriminatorie pentru toate entitățile care acționează în piața de echilibrare europeană.</p> <p>În plus, regulile ce privesc <i>clauzele și condițiile în materie de echilibrare</i> stabilesc principiile și rolurile pe baza cărora se vor desfășura activitățile de echilibrare reglementate de Regulamentul (UE) 2117/2195 și asigură un nivel al concurenței pe piață adecvat între participanții la piață, incluzând agregatorii și între activele localizate la nivel de distribuție.</p> <p>Pe de altă parte, proiectul de ordin cuprinde propunerea de abrogare a reglementărilor legislative de nivel secundar ale căror prevederi vor fi înlocuite de prevederile cuprinse în</p>

	cadrul celor două anexe ale prezentului proiect de ordin.
4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezenta reglementare	<p>Față de actualele prevederi în vigoare (Ordinele președintelui ANRE nr. 61/2020 și 213/2020, ambele cu modificări și completări) principalele schimbări care vor fi implementate prin intermediul clauzelor și condițiilor în materie de echilibrare se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • achiziționarea în cadrul platformelor europene pentru energie de echilibrare de către operatorii de transport și sistem a energiei electrice de echilibrare provenite de la furnizorii de servicii de echilibrare din toate țările membre ale UE; • Introducerea terminologiei utilizate în cadrul platformelor europene pentru energie de echilibrare; • decontarea cantității de energie de echilibrare selectate pentru activare și suportarea dezechilibrelor datorate abaterilor în cadrul decontării PRE față de decontarea cantității de energie realizată și penalizarea abaterilor, cum este în prezent; • activarea separată pe sens a energiei de echilibrare provenită din rezerva de restaurare a frecvenței cu activare automată (RRFa = noul termen folosit pentru a defini reglajul secundar); • utilizarea produselor standard de energie de echilibrare în cadrul fiecărei platforme europene de energie de echilibrare, care au aceleași caracteristici statice pentru toți furnizorii de servicii de echilibrare din fiecare stat membru UE; • apariția pieței de capacitate pentru rezervele de restabilire a frecvenței (RSF = noul termen folosit pentru a defini reglajul primar) și ajustarea poziției contractuale a unei PRE cu energia electrică livrată ca RSF. • adoptarea criteriilor pentru aplicarea prețului dual de decontare a dezechilibrelor PRE în situațiile indicate în Decizia ACER nr. 18 din 15 iulie 2020 privind armonizarea principalelor caracteristici ale decontării dezechilibrelor: dezechilibrul sistemului foarte mic și energii de echilibrare activate în ambele direcții, având în vedere atât energiile de echilibrare selectate în SEN cât și schimbul de reglaj

	<p>primar și schimburile neintenționate ale SEN cu sistemele energetice interconectate precum și un criteriu privind suma dezechilibrelor PRE cand este foarte mică și nu se poate determina direcția agravantă a dezechilibrului PRE .</p>
<p>5. Alte informații</p>	<p>Prevederile relevante din Decizia ACER nr. 18 din 15 iulie 2020 privind armonizarea principalelor caracteristici ale decontării dezechilibrelor se regăsesc în cadrul <i>Articolului 8, Stabilirea direcției dezechilibrelor totale ale sistemului și a caracterul dezechilibrului unui PRE într-o zonă de preț de dezechilibru</i></p> <p>[.....]</p> <p><i>4. Caracterul calculat al dezechilibrului pentru fiecare PRE în cazul modelului de auto-dispecerizare sau la fiecare unitate de planificare a PRE în cauză în cazul modelului de dispecerizare centralizată, pentru fiecare ISP, pentru fiecare zonă de preț de dezechilibru, trebuie să fie alternativ:</i></p> <p><i>(a) dezechilibru neagravant, atunci când dezechilibrul PRE este opus direcției dezechilibrului total al sistemului;</i></p> <p><i>(b) dezechilibru agravant, atunci când dezechilibrul PRE are aceeași direcție ca sistemul dezechilibrului total al sistemului;</i></p> <p><i>(c) în cazul în care nu se poate stabili nicio direcție, atât dezechilibre pozitive cât și negative ale PRE trebuie să fie considerate ca agravante.</i></p> <p><i>și în cadrul Articolului 11, Definierea condițiilor și a metodologiei pentru aplicarea prețurilor duble de dezechilibru</i></p> <p><i>1. Fiecare OTS conectat poate propune autorității sale de reglementare relevante aplicarea prețurilor duale de dezechilibru într-o zonă de preț de dezechilibru pe baza uneia dintre condițiile următoare, conform cerințelor articolului 52 (2) (d) (i) din Regulamentul PE, după caz:</i></p> <p><i>(a) Pentru ID-urile specifice în care OTS solicită activarea energie de echilibrare atât la creștere, cât și la reducere din rezervele de restabilire a frecvenței, dacă prețul dual de dezechilibru se justifică ca măsură de atenuare pentru a evita efectele negative asupra parametrilor țintă ARRF în conformitate cu articolul 128 din regulamentul OS, stabilitatea frecvenței în conformitate cu articolul 3 (34) din Regulamentul OS și/sau capacitatea</i></p>

de a menține fluxurile de putere în plaja fluxurilor de putere limită în conformitate cu articolul 32 alineatele (1) și (2) din regulamentul OS ca urmare a acțiunilor PRE pe baza stimulentei de preț.

(b) Pentru ID-urile specifice în care prețul de dezechilibru calculat în conformitate cu articolul 55 alineatul (3) din regulamentul PE ținând seama de principalele componente conform articolului 9 și prețul calculat prin funcția de optimizare a activării nu oferă un stimulent adecvat la nivel local în ID-urile specifice, deoarece **zona de dezechilibru este aproape echilibrată**. În astfel de ID-uri, prețul dual este justificat ca măsură de atenuare pentru a evita efectele negative asupra parametrilor țintă ARRF. OTS care aplică prețul dual bazat pe această condiție va detalia în termeni și condiții pragul sub rezerva aprobării autorității de reglementare relevante în cadrul căreia se află zona de dezechilibru considerată aproape echilibrată.

[...]

2. Propunerea de aplicare a prețurilor duale în conformitate cu alineatul (1) furnizează o justificare pentru aplicarea prețurilor duale, inclusiv cel puțin o evaluare a:

- (a) impactul negativ al neaplicării prețului dual, astfel cum este propus de OTS în termeni de securitate operațională;
- (b) alte posibile efecte ale aplicării prețului dual, astfel cum este propus de prezentul OTS.

3. O justificare în conformitate cu alineatul (2) se bazează pe raționamente și criterii operaționale și economice luând în considerare:

- (a) obiectivele Regulamentului PE în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul PE,
- (b) obiectivele regulamentului OS în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din regulamentul OS și
- (c) principiile generale de decontare ale Regulamentului PE în conformitate cu articolul 44 din Regulamentul PE.

CNTEE Transelectrica SA, în propunerea transmisă, a adoptat criteriul de trecere la preț dual similar cu cel prevăzut în Ordinul ANRE nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru, utilizat în prezent ca fază intermediară până la armonizarea cu prevederile europene. Acesta, prevede trecerea la preț dual în cazul în care prețul unic de

dezechilibru rezultat depășește cu mai mult de 40% prețul maxim din PE în ID respectiv, ca măsură de protecție a participanților la valori ale prețului unic foarte mari.

Având în vedere că acest criteriu are o fundamentare pur economică și nu se regăsește în prevederile Deciziei ACER prezentate mai sus propunem renunțarea la criteriul utilizat în prezent și determinarea prețului final unic de dezechilibru prin aplicarea simultană a celor trei criterii aplicabile din Decizia ACER privind armonizarea principalelor caracteristici ale decontării dezechilibrelor, astfel:

a) dezechilibrul sistemului în modul, mai mare de 0,1% din consumul SEN.

Valoarea propusă de 0,1% din consum a fost determinată în urma analizei statistice a datelor disponibile aferente lunii iunie fiind identificate un număr de 53 de intervale care se încadrează în acest criteriu;

și

b) suma energiilor de echilibrare în modul, atât la creștere cât și la scădere, luând în considerare atât schimbul de energie din rezervele pentru stabilizarea frecvenței și schimburile neintenționate, mai mic decât de patru ori dezechilibrul sistemului, în intervalele în care a fost activată în SEN energie de echilibrare din rezervele de restabilire a frecvenței, atât la creștere, cât și la reducere. Valoarea propusă a avut în vedere faptul că, pentru a acoperi dezechilibrul sistemului, energia de echilibrare activată în sensul agravării dezechilibrului a trebuit compensată cu o cantitate egală de energie de echilibrare de sens opus, plus energia de echilibrare necesară acoperirii dezechilibrului, iar cantitățile de energie înregistrate ca schimburi neintenționate și schimb de energie din rezervele pentru stabilizarea frecvenței raportate la suma energiilor de echilibrare în modul au înregistrat valori de până la 178% față de suma energiilor de echilibrare în modul.

și

c) suma algebrică a tuturor dezechilibrelor PRE este mai mare decât 0,5% din Consumul SEN calculat din date măsurate pe intervalul respectiv.

Acest criteriu a fost introdus în vederea stimulării participanților de a tranzacționa în piețele anterioare pieței de echilibrare astfel încât să își echilibreze pozițiile

contractuale și descurajării PRE de a se ajuta reciproc în timp real ceea ce poate conduce la oscilații în sistemul energetic și crește probabilitatea ca dispecerul să fie nevoit să selecteze energie de echilibrare atât la creștere, cât și la reducere și s-a bazat pe simulările lunilor iunie și iulie.

Din cumulul acestor condiții, au rezultat pentru luna iunie 2021 un număr de 271 ID în care ar fi trebuit aplicat prețul dual, față de 310 ID în care s-a aplicat prețul dual conform prevederilor Ordinului ANRE 213/2020. Dintre acestea, 210 intervale sunt identice iar în 100 intervale nu se mai aplică prețul dual.

Apreciem că neaplicarea prețului dual în aceste ID în care prețul unic de dezechilibru ar rezulta foarte mare din cauza decontării componentei de neutralitate a OTS pe dezechilibre de sistem foarte mici, ar putea genera acțiuni ale PRE pe baza stimulentei de preț care să inducă dezechilibre suplimentare în SEN, cu efecte negative asupra ARRF.

Propunerea de aplicare a prețului dual respectă obiectivele și aspectele de reglementare stipulate în articolul 3 din Regulamentul PE și în articolul 4 alineatul (2) din regulamentul OS.

Considerăm că sunt instituite semnale economice adecvate care să reflecte situația de dezechilibru și dezechilibrele sunt decontate la un preț care reflectă valoarea în timp real a energiei. Prin aplicarea prețului dual utilizând aceste criterii, PRE sunt stimulate să fie echilibrate sau să contribuie la restabilirea echilibrului sistemului.

Sunt de asemenea respectate principiile generale de decontare în conformitate cu articolul 44 din Regulamentul PE.

Prin aplicarea prețului dual în intervalul de decontare în care sistemul este aproape în echilibru sau sunt utilizate energii de echilibrare în ambele direcții, sunt evitate preturile de dezechilibru nerealist de mari, care ar putea conduce la acțiuni ale PRE care să înrăutățească echilibrul sistemului.

În urma aplicării prevederilor art. 55 pct. (4) și (5) din Regulamentul PE, prevederi cuprinse și în Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea aprobat prin Ordinul ANRE nr. 213 din 25 noiembrie 2020 dar a căror aplicare a fost suspendată prin

	<p>Ordinul ANRE nr. nr. 33 din 26 mai 2021, rezultă costuri sau venituri suplimentare a căror redistribuire nu poate fi făcută prin componenta de neutralitate. În urma analizei posibilităților de redistribuire, a fost aleasă metoda de redistribuire utilizată de la intrarea în vigoare a prevederilor Ordinului ANRE nr. 31 din 31 ianuarie 2018 și anume, redistribuirea lunară a veniturilor/costurilor suplimentare pe baza aportului acestuia în fiecare ID la reducerea dezechilibrului sistemului, respectiv la agravarea dezechilibrului sistemului.</p>
--	---

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

<p>1. Impactul macroeconomic a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei b) impactul asupra operatorilor economici c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)</p>	<p>Aceste norme vor spori lichiditatea piețelor pe termen scurt, permițând intensificarea comerțului transfrontalier și o utilizare mai eficientă a rețelei existente în scopul echilibrării energiei. Având în vedere faptul că ofertele de energie de echilibrare vor concura pe platforme de echilibrare la nivelul întregii Uniuni, acest lucru va avea, de asemenea, efecte pozitive asupra concurenței.</p>
<p>2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat</p>	<p>Proiectul de reglementare nu se referă la subiectul ajutoarelor de stat, iar în ceea ce privește mediul concurențial, impactul ar trebui să fie benefic, de creștere a concurenței.</p>
<p>3. Impact asupra mediului de afaceri</p>	<p>Proiectul de reglementare nu se referă la acest subiect.</p>
<p>4. Implicații sociale</p>	<p>Proiectul de reglementare nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5. Impact asupra mediului</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>6. Alte informații</p>	

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:</p> <p>a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p>	<p>La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă:</p> <p>a) Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea - preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1201 și nr. 1201 bis din 9 decembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>b) Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 152/2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispecerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 26 august 2020, cu modificările ulterioare;</p> <p>c) Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2020 pentru aprobarea Regulamentului de programare a unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 și nr. 287 bis din 6 aprilie 2020, cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>d) Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 21/2007 privind aprobarea Contractului-cadru</p>
--	---

	<p>de vânzare-cumpărare a serviciilor tehnologice de sistem între [furnizorul de servicii tehnologice de sistem] și operatorul de transport și de sistem, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 1 august 2007, cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>e) prevederile cap. 8 din Codul comercial al pieței angro de energie electrică, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 989 din 27 octombrie 2004, cu modificările ulterioare;</p>
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Modificările propuse în cadrul proiectului de reglementare constituie trecerea la modelul de piață de echilibrare unificată la nivel UE, prevăzută de <i>Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea sistemului de energie electrică.</i>
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
4. Alte informații	

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	<p>Consultarea operatorilor economici din domeniu, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale de profil s-a realizat prin intermediul consultării publice, descrisă mai jos.</p> <p>Societatea civilă a fost informată cu privire la necesitatea și conținutul proiectului de reglementare prin intermediul <i>Notei de prezentare a proiectului de ordin</i> publicată pe site-ul ANRE cu ocazia supunerii spre consultare publică a reglementării la faza de document de discuție, în data de 15 martie 2021, iar perioada primirii observațiilor la proiectul de ordin a fost stabilită până la data de 15 aprilie 2021.</p> <p>Au fost primite observații de la AFEER, OPCOM și</p>
---	---

	<p>CNTEE Transelectrica SA, majoritatea constând în solicitări de reformulare și completare care au fost acceptate. Solicitățile AFEER de eliminare a dimensiunii maxime a unui PRE precum și a prevederii ca un participant la piață să facă parte dintr-un singur PRE nu au fost acceptate deoarece nu există o prevedere expresă în reglementările europene iar aceste măsuri au fost adoptate în vederea stimulării concurenței și diminuării expunerii la risc a CNTEE Transelectrica SA.</p> <p>Faza a doua de consultare a proiectului de reglementare a fost publicată pe site-ul ANRE în vederea supunerii spre consultare publică în data de 24 iunie 2021, cu termen de transmitere a observațiilor, 10 iulie 2021.</p> <p>Au fost primite observații de la AFEER, COGEN, OPCOM și CNTEE Transelectrica SA, sinteza acestora fiind prezentată în anexa.</p>
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Proiectul de reglementare nu are acest obiect.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	a) Consiliul legislativ – Nu este cazul b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării - Nu este cazul c) Consiliul Economic și Social - Nu este cazul d) Consiliul Concurenței - Nu este cazul e) Curtea de Conturi - Nu este cazul
4. Alte informații	

ANRE invită părțile interesate să transmită observații și propuneri legate de aspectele cuprinse în cadrul proiectului de act normativ, însoțite de o motivație corespunzătoare, cel mai târziu până în data de 25 octombrie 2021, inclusiv în format editabil, la adresa de e-mail srpee@anre.ro.